



**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W PORĄBCE
ZA ROK 2023**

Opracowała: Barbara Czarnik – Kopaczka
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce

I.	WSTĘP	3
II.	STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĄBCE.....	5
III.	BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĄBCE.....	8
IV.	ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ	10
V.	INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ	16
VI.	REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 – 2020 Podprogram 2021 Plus	17
VII.	REALIZACJA RZĄDOWYCH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN	18
VIII.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘCZEJ	21
IX.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	23
X.	CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	26
XI.	KARTA DUŻEJ RODZINY	27
XII.	ŚWIADCZENIA RODZINNE	28
XIII.	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	36
XIV.	DODATKI DO ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA	40
XV.	DODATEK OSŁONOWY	41
XVI.	PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE”	42
XVII.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY OBYWATELOM UKRAINY	43
XVIII.	PODSUMOWANIE	45

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.), Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce przedkłada Radzie Gminy Porąbka roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2023 rok.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Porąbka działającą na podstawie Uchwały Rady Gminy Nr 52/XIII/90 z dnia 26 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy w Porąbce Nr XXIII/226/2012 z dnia 28 grudnia 2012 roku ze zmianami.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce, jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r. / tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 146/
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 390 ze zm./
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 1993 ze zm./
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. / tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 1923/
- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 /tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 1429 ze zm./
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. / tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 177/
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. /tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 2151/
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005r. /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm./

- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 1939/
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. /tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 2123/
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. / tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 2241/
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 735 ze zm./
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018r. / M.P. z 2018r. poz.1007 ze zm./
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 2424/
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 11 czerwca 2001r. /tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 1335/
- Ustawa o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 roku /tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku poz. 759 ze zm./
- Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r. /tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku poz. 167 ze zm./
- Ustawa o dodatku węglowym o z dnia 5 sierpnia 2022 r. /tekst jednolity Dz. U z 2023 roku poz. 1630/

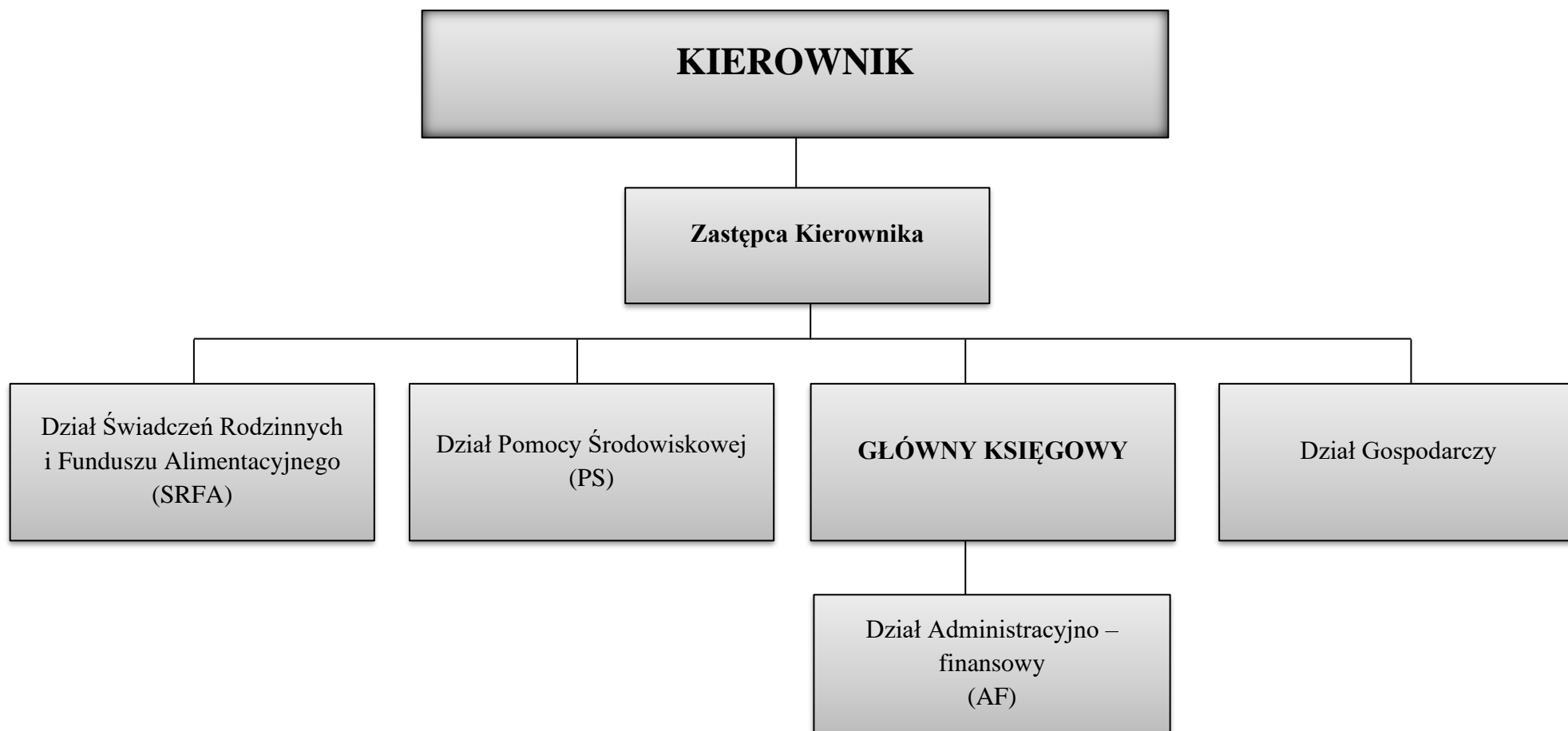
Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą, ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu bielskiego, Bankiem Żywności, Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym „Teatr Grodzki”, Spółdzielnią Socjalną „Kino Marzenie” w Kozach.

II. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĄBCE

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonował w następującej strukturze organizacyjnej, którą przedstawia poniższy schemat:

Schemat nr 1. Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce na dzień 31.12.2023 roku.



Źródło: opracowanie własne.

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje jednoosobowo kierownik. W czasie nieobecności Kierownika jego obowiązki wykonuje zastępca kierownika lub inny upoważniony pracownik. Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Według stanu na dzień 31.12.2023r. zatrudnionych było ogółem 19 osób, co w przeliczeniu na pełne etaty wynosi 17,75 etatu, z czego:

- Kierownik – 1 etat
- Zastępca kierownika – 1 etat
- Główny Księgowy – 1 etat
- Referent ds. księgowości i płac – 1 etat
- Stanowisko ds. administracji – 2 etaty,
- Pracownicy socjalni – 5,5 etatu, w tym 2 etaty na usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- Stanowisko ds. świadczeń rodzinnych – 3,25 etatu
- Stanowisko ds. funduszu alimentacyjnego – 0,75 etatu
- Opiekunka – 1 etat
- Sprzątaczką – 1,25 etatu

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Porąbce wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniom rodzinnym, księgowości i innym niezbędnym do prawidłowego wykonywania zadań, wynikającym ze statutu Ośrodka oraz przekazanych zadań.

Zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Porąbce spełniony jest wymóg ustawowy, gdyż na 1 czynnego pracownika socjalnego przypada 49 rodzin – stan na 31.12.2023r. wg rodzin korzystających z pomocy w 2023 roku.

III. BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PORĄBCE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce w 2023 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **8 657 709,68 zł.**, z czego:

- ze środków budżetu gminy: **2 563 832,99 zł**
- ze środków budżetu państwa: **6 093 876,69 zł**, w tym:
 - a) ze środków dotacji celowych: **5 486 726,02 zł**
 - b) ze środków Funduszu Pomocy: **265 957,42 zł**
 - c) ze środków Funduszu COVID: **341 193,25 zł.**

Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 – Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce za rok 2023.

Klasyfikacja budżetowa		ogółem wykonanie wydatków w 2023r.	w tym:			
			środki budżetu gminy	środki budżetu państwa		
				dotacje celowe	Środki z Funduszu COVID	Środki z Funduszu Pomocy
85202	Domy pomocy społecznej	594 465,78	594 465,78	0,00	0,00	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	419,64	419,64	0,00	0,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	30 095,54	0,00	30 095,54	0,00	0,00
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	218 287,06	156 412,88	61 874,18	0,00	0,00
85216	Zasiłki stałe	352 800,46	0,00	352 800,46	0,00	0,00
85219	Ośrodki pomocy społecznej	1 495 314,48	1 315 988,48	179 326,00	0,00	0,00
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	31 200,00	0,00	31 200,00	0,00	0,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	275 000,00	110 000,00	165 000,00	0,00	0,00
85295	Pozostała działalność	69 138,68	25 914,91	510,00	19 949,63	22 764,14
85395	Pozostała działalność	553 525,62	0,00	0,00	321 243,62	232 282,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 789 779,36	174 284,38	4 615 494,98	0,00	0,00
85503	Karta Dużej Rodziny	4 268,00	0,00	4 268,00	0,00	0,00
85504	Wspieranie rodziny	15 876,22	15 876,22	0,00	0,00	0,00
85508	Rodziny zastępcze	170 470,70	170 470,70	0,00	0,00	0,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o	46 156,86	0,00	46 156,86	0,00	0,00

	świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów					
85595	Pozostała działalność	10 911,28	0,00	0,00	0,00	10 911,28
Razem		8 657 709,68	2 563 832,99	5 486 726,02	341 193,25	265 957,42

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce odprowadził do budżetu gminy dochody w wysokości **46 872,45 zł.** – dane ze sprawozdania Rb-27s na dzień 31.12.2023r.

Strukturę zrealizowanych dochodów w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 – Dochody Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce za rok 2023.

Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie dochodów w 2023r.	w tym:	
			Dochody, które pozostają w gminie	Dochody, które odprowadzane są do budżetu państwa
85202	Domy pomocy społecznej	20 925,80	20 925,80	0,00
85216	Zasiłki stałe	180,07	0,00	180,07
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 252,00	13 252,00	0,00
85295	Pozostała działalność	1 438,00	1 438,00	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	11 061,58	0,00	11 061,58
85508	Rodziny zastępcze	15,00	15,00	0,00
Razem		46 872,45	35 630,80	11 241,65

Źródło: opracowanie własne

Wśród zrealizowanych dochodów GOPS za 2023 rok wyróżniamy dochody, które pozostają do dyspozycji gminy i gmina przeznacza je na swoje wydatki a także dochody, które muszą być odprowadzone do budżetu państwa. Dochody pozostające w dyspozycji gminy pochodzą ze sprzedaży usług opiekuńczych świadczonych przez GOPS w Porąbce, odpłatność za pobyt w schronisku dla bezdomnych oraz zwroty za wydatki poniesione w latach ubiegłych. Do dochodów, które muszą być odprowadzone do budżetu państwa zaliczamy przede

wszystkim nienależnie pobrane świadczenia w latach ubiegłych wraz z odsetkami oraz odsetki od nienależnie pobranych świadczeń pobranych w roku bieżącym.

IV. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2023 roku osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

- a) 776,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- b) 600,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2023 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały **173 rodziny**, w których żyło **314 osób**. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Porąbka na dzień 31.12.2023r. wynosiła **15 366 osób**. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Porąbka przyjęć należy, iż pomocą objęto **2,04%** ogółu mieszkańców Gminy Porąbka.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Porąbka, na podstawie których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa tabela.

Tabela 3 – Powody przyznawania świadczeń w 2023 roku.

Powód trudniej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	90	127
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	12	59
Bezrobocie	36	76
Niepełnosprawność	89	141
Długotrwała lub ciężka choroba	108	176
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	23	80

i prowadzenia gospodarstwa domowego		
Przemoc domowa	1	1
Alkoholizm	17	24
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

Źródło: opracowanie własne

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

W 2023 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba. Z tej przyczyny wsparciem objęto 108 rodzin, w których żyło 176 osób. Kolejnymi powodami jest ubóstwo i niepełnosprawność.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można **świadczenia pieniężne** pomocy społecznej oraz **świadczenia niepieniężne** pomocy społecznej, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Szczegółowe zestawienie wypłacanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zawiera poniższa tabela.

Tabela Nr 4 – Świadczenia pieniężne pomocy społecznej udzielone w roku 2023.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłek stały	52	560	352 800,46
2	Zasiłek okresowy	41	189	61 874,18
3	Zasiłek celowy, w tym celowy specjalny	119	388	156 412,88

4	Zasiłek celowy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	99	494	275 000,00
RAZEM				846 087,52

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na przedstawione powyżej dane zauważyć należy, że do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych pomocy społecznej zaliczamy zasiłek stały, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Z tej formy pomocy skorzystały 52 rodziny, co daje 30% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Drugim najczęściej udzielanym świadczeniem pieniężnym jest zasiłek celowy na zakup żywności wypłacany w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Analizując liczbę rodzin, którym przyznano ww. zasiłek obserwujemy, iż z tej formy pomocy skorzystało 57,2% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Na trzeciej pozycji znajduje się zasiłek celowy, w tym celowy specjalny – 388 wypłaconych świadczeń dla 119 rodzin za kwotę 156 412,88 zł.

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są świadczenia niepieniężne. Katalog tych świadczeń jest tak szeroki, że należy przedstawić i opisać szczegółowo krok po kroku obszar ich realizacji. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce należą:

1. Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W roku 2023 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w **173 rodzinach** korzystających z pomocy społecznej, co stanowi, że **100% klientów** Ośrodka objętych było pracą socjalną.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego zadania zajmują się głównie pracownicy socjalni Ośrodka przy współpracy m.in. pedagogów szkolnych, lekarzy, terapeutów, kuratorów.

3. Zapewnienie posiłku

Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianiem objęto **16 dzieci** z terenu Gminy Porąbka, na co wydatkowano kwotę **7 926,60 zł.**

4. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2023 roku z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało **6 osób**. Koszt świadczenia usług wyniósł **92 304,53 zł.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce zatrudnił jedną opiekunkę na umowę o pracę, która przepracowała **1 552 godzin.**

5. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in. pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla:

- **osób dorosłych**, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:
 - chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne);
 - upośledzonych umysłowo;

- osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym,
- **w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi,** pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

W 2023 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze zostały przyznane decyzją dla **jednego dziecka** w wymiarze **20 godzin miesięcznie**. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce zatrudniał **2 specjalistów** do realizacji ww. usług. Koszt realizacji tego zadania wyniósł **31 200 zł**, z czego w całości został pokryty z dotacji celowej budżetu państwa. Pełny koszt jednej godziny świadczonej godziny wynosił 130,00 zł. Świadczeniobiorca zobowiązany był pokryć 11% tego kosztu w okresie 01.01.2023 – 30.06.2023 oraz 3,5% tego kosztu w okresie 01.07.2023 – 31.12.2023, co w skali roku daje kwotę 2 262,00 zł.

6. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniowiec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2023 w domach pomocy społecznej przebywało **14 mieszkańców** gminy Porąbka. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł **577 588,85 zł**.

7. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W roku 2023 w schronisku dla osób bezdomnych przebywało **3 mieszkańców** gminy Porąbka. Łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w schronisku wyniósł **14 382,00 zł**.

W roku 2023 w noclegowni dla osób bezdomnych przebywał 1 mieszkaniec gminy Porąbka, którego koszt świadczenia wyniósł **32,91 zł**. Opłata roczna za utrzymanie miejsca w noclegowni wyniosła **3 000,00 zł**. Łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w noclegowni wyniósł **3.032,91zł**.

8. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce opłacił składkę zdrowotną w wysokości:

- **28 007,57 zł**. za **45 osób** pobierających zasiłek stały,
- **2 264,85 zł**. za **7 osób** objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.

9. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu osobie zmarłej w sposób ustalony przez gminę. Gmina zorganizuje pogrzeb, gdy osoba zmarła nie posiadała rodziny lub członkowie rodziny z jakiś przyczyn odmawiają podjęcia działań zmierzających do jej pochówku. Organizacja pogrzebu w Gminie Porąbka odbywa się na zasadach określonych w Uchwale Nr XX/185/2020 Rady Gminy Porąbka z dnia 24 września 2020r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu.

Jeżeli po zmarłej osobie, której gmina zorganizowała pogrzeb, przysługuje zasiłek pogrzebowy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wówczas gmina zwraca się do ZUS z wnioskiem o pokrycie poniesionych kosztów. Zakład Ubezpieczeń pokrywa koszty sprawienia pogrzebu do wysokości zasiłku pogrzebowego. Jeżeli po zmarłej osobie nie przysługuje zasiłek

pogrzebowy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych gmina może domagać się zwrotu poniesionych kosztów z masy spadkowej.

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce organizował pogrzeb dla jednej osoby zmarłej na terenie Gminy Porąbka. Łączny koszt zrealizowanego świadczenia wyniósł **3 996,00 zł**.

V. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W **2023 roku** wydano w tej sprawie **12 decyzji**.

2. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Porąbka do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bielsku-Białej

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bielsku-Białej w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności. W 2023 roku Gminny Ośrodek współpracował m.in. ze Stowarzyszeniem WIOSNA w sprawie „Szlachetnej Paczki” oraz członkami Koła Łowieckiego "PORĄBKA" w zakresie pomocy w formie paczek dla najuboższych rodzin.

4. Współorganizacja spotkania wigilijnego dla osób samotnych z terenu gminy Porąbka

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce współorganizował spotkanie wigilijne dla osób samotnych z terenu gminy Porąbka, które odbyło się w Domu Kultury w Porąbce oraz paczki dla 25 osób, które nie mogły być z przyczyn zdrowotnych na spotkaniu. Łącznie na ten cel przeznaczaliśmy środki finansowe w wysokości **8 500,00 zł**.

VI. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 – 2020 Podprogram 2021 Plus

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce przy współpracy ze Śląskim Bankiem Żywności w Chorzowie realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego głównym celem jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwo w działaniach w ramach środków towarzyszących. Cele szczegółowe, to organizacja i koordynacja dystrybucji pomocy żywnościowej, przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami PO PŻ oraz prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących zakwalifikowanych do objęcia pomocą żywnościową, mających na celu włączenie społeczne.

Podprogram 2021 Plus realizowany był w okresie od czerwca do lipca 2023 r. Pomoc żywnościowa trafiła do **280 osób** z Gminy Porąbka, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W 2023 r. wydaliśmy osobom potrzebującym **2 576 ton żywności w 280 paczkach żywnościowych**.

Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze:

warzywne i owocowe (powidła śliwkowe),

skrobiowe (makaron jajeczny),

mleczne (mleko UHT),

mięsne (szynka wieprzowa mielona),

cukier (cukier biały),

tłuszcze (olej rzepakowy).

W ramach działań towarzyszących dla 15 osób z rodzinami korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono cztery warsztaty edukacyjne o tematyce: ekonomicznej, żywieniowej, kulinarnej i gospodarowania żywnością.

Od października 2023 r. we współpracy ze Śląskim Bankiem Żywności w Chorzowie prowadzimy formalne przygotowania do Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 Współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023. Złożyliśmy wniosek weryfikacyjny wraz z niezbędnymi dokumentami i rozpoczęliśmy nabór beneficjentów do których trafią paczki żywnościowe.

VII. REALIZACJA RZĄDOWYCH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Od 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce realizuje programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego dedykowane osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ„ – edycja 2023

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej „ – edycja 2023 finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Wartość dofinansowania programu: 108 385,20 złotych
/słownie: sto osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt pięć złotych 20/100 /

Całkowity koszt realizacji programu: 108 385,20 złotych
/słownie: sto osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt pięć złotych 20/100 /

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- 1) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze

znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz

- 2) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:
 - a) stopniu znacznym lub
 - b) o stopniu umiarkowanym, lub
 - c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573).

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w szczególności polegają na pomocy w:

1. wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
2. wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe);
3. w zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
4. załatwianiu spraw urzędowych;
5. czynnym uczestnictwie w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych;
6. zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprawdzaniu ich z niej.

Uczestnik programu za usługi asystenta nie ponosił odpłatności.

W programie wzięło udział **8 osób dorosłych** posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym zrealizowano **2 304 godziny** usług asystenckich, w tym **4 osoby** posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, którym zrealizowano **1 008 godzin** usług asystenckich.

Usługi asystencji osobistej świadczyło 7 asystentów, z czego:

- a) 1 uczestnik = jeden asystent: 4 asystentów – przez 12 m-cy, 1 asystent – 10 m-cy i 1 asystent – 2 m-ce;
- b) 2 uczestników > jeden asystent; 1 asystent – przez 12 m-cy;.

Zgodnie z zasadami programu sfinansowano:

1. wynagrodzenia asystentów na kwotę 92 153,30 zł,
2. obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej asystentów na kwotę 900,00 zł,
3. zakup biletów komunikacji publicznej/prywatnej jednorazowych lub miesięcznych oraz koszt dojazdu własnym/innym środkiem transportu np. taksówką asystentów w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści programu, zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi programu na kwotę 11 398,62 zł.
4. koszty obsługi Programu na kwotę 2 125,20 zł.

PROGRAM „OPIEKA WYTCJNIENIOWA,, – edycja 2023

Program „Opieka wytchnieniowa,, – edycja 2023 finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Wartość dofinansowania programu: 173 808,00 złotych
/słownie: sto siedemdziesiąt trzy tysiące osiemset osiem złotych 00/100 /

Całkowity koszt realizacji programu: 173 808,00 złotych
/słownie: sto siedemdziesiąt trzy tysiące osiemset osiem złotych 00/100 /

Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- a) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- b) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Program był realizowany w formie pobytu całodobowego /do 14 dni/, w Centrum Nowoczesnej Rehabilitacji i Opieki TriVita w Porąbce przy ul. Krakowskiej 73 oraz w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania /do 20 godzin miesięcznie/.

Usługa opieki wytchnieniowej polega na czasowym odciążeniu opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi od codziennych obowiązków łączących

się ze sprawowaniem opieki, jak również zapewnieniu opiekunom czasu na odpoczynek i regenerację.

Uczestnik programu za usługi opieki wytchnieniowej nie ponosił odpłatności.

W ramach pobytu całodobowego w Programie wzięło udział **13 opiekunów** sprawujących opiekę **nad 13 osobami dorosłymi** ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym, dla których zrealizowano 161 dni usług opieki wytchnieniowej – koszt **83 720,00 złotych**.

W ramach pobytu całodobowego w Programie wzięło udział:

1. **9 opiekunów** sprawujących opiekę nad **9 osobami dorosłymi** ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym, dla których zrealizowano **1 882 godziny** usług opieki wytchnieniowej;
2. **1 opiekun** sprawujący opiekę nad **1 dzieckiem do 16 roku życia** z orzeczeniem o niepełnosprawności, dla którego zrealizowano **240 godzin** usług opieki wytchnieniowej.

Łączny koszt realizacji usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania wyniósł **84 874,57 złotych**.

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą XXI/210/2020 Rady Gminy Porąbka z dnia 26 listopada 2020 roku przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Porąbka na lata 2021-2023. W ramach realizacji ww. Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce zatrudnia 1 asystenta rodziny. Jego zadaniem jest wspomaganie rodzin, w których pojawiają się problemy wychowawcze. Bywa tak, że rodzice z różnych przyczyn nie radzą sobie z wychowywaniem potomstwa i zapewnieniem mu niezbędnych warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego. Wtedy właśnie wkracza do akcji asystent rodziny, którego zadaniem jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi odebranie dzieci.

Zakres zadań, jakie ma do wykonania asystent rodziny przedstawia poniższy rysunek



W 2023 roku wsparciem asystenta rodziny było objętych **5 rodzin**, w których wychowywało się **8 małych dzieci**.

Wszystkie te rodziny zostały zobowiązane do pracy z asystentem rodziny przez Sąd Rodzinny.

Główne problemy rodzin, z którymi pracował asystent w 2023 roku to:

- Bezradność w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych,
- Bezrobocie dorosłych członków rodziny,
- Stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej,
- Nadużywanie alkoholu przez członków rodziny,
- Trudna sytuacja materialno-bytowa.

W 2023 roku asystent rodziny zakończył współpracę z 3 rodzinami w związku ze zrealizowanym planem pracy z rodziną. Rodziny te doskonale radzą sobie z gospodarowaniem środkami finansowymi. Sytuacja finansowa jak również relacje panujące pomiędzy małżonkami oraz wzajemna komunikacja domowników znacząco się poprawiła. Rodziny zaczęły wspólnie spędzać czas wolny z dziećmi na zabawie oraz poznawać nowe miejsca. Małżonkowie nauczyli się mówić o swoich problemach i wspólnie je rozwiązywać a

dzieci pozostają pod stałą kontrolą lekarzy specjalistów. Rodziny te dobrze radzą sobie w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Widać poprawę funkcjonowania tych rodzin co przemawiało za zakończeniem asystentury.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce współfinansował pobyt w pieczy zastępczej 12 dzieci z terenu Gminy Porąbka.

Tabela Nr 4 – Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2023 roku.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Poniesione koszty
Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)	4	91 398,94
Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	8	79 071,76
Razem	12	170 470,70

Źródło: opracowanie własne

IX. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Jednym z zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego Uchwałą Nr XXXIII/341/2022 Rady Gminy Porąbka z dnia 31 marca 2022 roku obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 roku poz. 535) wprowadza zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które polegają między innymi na zmianie jej tytułu z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Zastąpiono definicję przemocy w rodzinie definicją

przemocy domowej, której zakres pojęciowy został zmodyfikowany i będzie obejmował przemoc ekonomiczną oraz cyberprzemoc.

Wprowadzona regulacja wprowadza także definicję osoby doznającej przemocy domowej i świadka przemocy domowej oraz uznaje, że małoletniego należy traktować jako osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji, gdy był on świadkiem takiej przemocy.

Ustawa wprowadza dodatkowe formy działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową - programy psychologiczno-terapeutyczne, których celem ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w wymienionych programach osoba ta będzie miała obowiązek ukończyć program oraz przedstawić odpowiednie zaświadczenie o jego ukończeniu. Osoba, która uporczywie nie będzie stosować się do powyżej wskazanych obowiązków (czyli obowiązku zgłoszenia się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych, ukończenia tych programów oraz dostarczenia zaświadczenia o ich ukończeniu) może zostać ukarana karą grzywny albo ograniczenia wolności – zgodnie ze zmianami w ustawie - Kodeks wykroczeń.

Ustawa wprowadza także szereg regulacji mających na celu usprawnienie pracy zespołów interdyscyplinarnych (doprecyzowane zostały między innymi przepisy związane z funkcjonowaniem i pracami zespołu). Zespół interdyscyplinarny obowiązany będzie opracować i przyjąć regulamin określający szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych, które mają zastąpić dotychczasowe grupy robocze. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej będzie wchodził co do zasady pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji. Skład tej grupy będzie mógł być poszerzony o dodatkowe osoby.

Ustawa modyfikuje także procedurę „Niebieskie Karty”. Do wszczęcia oraz realizacji tej procedury będą uprawnione osoby wchodzące w skład grupy diagnostyczno-pomocowej. Ustawa określa także przesłanki umożliwiające zakończenie procedury „Niebieskie Karty” oraz wprowadza regulację, zgodnie z którą po zakończeniu tej procedury przez okres 9 miesięcy będą prowadzone przez grupę diagnostyczno-pomocową działania monitorujące polegające w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, w niej uczestniczących.

W celu realizacji powyższego zadania **Uchwałą Nr XLIX/485/2023** Rada Gminy Porąbka z dnia 31 sierpnia 2023r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków

Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Porąbka zaś **Zarządzeniem Nr 222/2023/GOPS** z dnia 18 października 2023 roku **Wójt Gminy Porąbka** powołał **Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Porąbka**, który działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Porąbce. W skład jego wchodzi: przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, Sądu Rejonowego w Żywcu oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce. W ramach Zespołu działają **grupy diagnostyczno-pomocowe**, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach **procedury „Niebieska Karta”**.

W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny zbierał się pięciokrotnie.

W **2023 roku** do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **13 „Niebieskich Kart”** dotyczących przemocy w rodzinie, 3 informacje o toczących się procedurach w innych gminach oraz kontynuowano **3 procedury „Niebieskiej Karty”** z roku 2022. Działaniami Zespołu objętych było **16 rodzin**.

Niebieskie Karty sporządzone były przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów w tym: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – 5, policji – 6, oświaty – 1, ochrony zdrowia - 1

Z dokumentacji zgromadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że **47 osób doświadczyło przemocy domowej**, z czego **20** osób to kobiety, **8** mężczyzn i **19** dzieci. Wobec tych osób podejmowano następujące działania: diagnozowano sytuację i potrzeby osoby, udzielano kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, świadczone prace socjalną, w tym pracownicy socjalni i dzielnicowi odbywali cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny.

20 osób wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie to 16 mężczyzn i 4 kobiety. Wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy podejmowano następujące działania: informowano o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej, przeprowadzono rozmowy wspierające, nakłaniano do poradnictwa psychologicznego, przeprowadzano cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny. Analizując powyższe dane zauważyć należy regułę, że osoby stosujące przemoc w rodzinie to najczęściej mężczyźni, często uzależnieni od alkoholu.

W **2023 roku** zakończono **13 „Niebieskich Kart”**, z czego **11 „Niebieskich Kart”**

zakończono z uwagi na ustanie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i 2 „Niebieskie Karty” zakończono z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

X. CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce na zasadzie porozumienia partnerskiego ze Spółdzielnią Socjalną "Kino Marzenie" z siedzibą w Kozach realizował działania mające na celu reintegrację zawodową i społeczną osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie same zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Reintegracja prowadzona jest w ramach funkcjonowania Centrum Integracji Społecznej i obejmuje działania mające na celu odbudowanie oraz podtrzymanie u osoby biorącej udział w zajęciach umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy.

Uczestnik przez okres 12 miesięcy, od 6 do 8 godzin dziennie, realizuje program integracji społecznej i zawodowej, obejmujący różnorodne formy zajęć indywidualnych i grupowych, mających na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych oraz zdolności do samodzielnego świadczenia pracy. Są to przede wszystkim warsztaty przyuczające do pracy w zawodzie, warsztaty psychoedukacyjne, aktywizujące, grupy wsparcia, indywidualne grupy wsparcia z elementami terapii, zajęcia integrujące. Uczestnicy biorą udział w różnych przedsięwzięciach o charakterze kulturalno-artystycznym.

W **2023 roku** działaniami w ramach Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego objętych było **8 osób** z terenu Gminy Porąbka, **3 osoby** zakończyły udział w programie, **4 osoby** kontynuują działania w dalszym ciągu. W działaniach brali udział obywatele Ukrainy – **4** kobiety kontynuowały uczestnictwo z 2022r., **3** kobiety zakończyły uczestnictwo, **2** kobiety podpisały w 2023r. indywidualne programy zatrudnienia socjalnego.

W trakcie trwania programu każdy uczestnik otrzymał świadczenie integracyjne. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **7 osób** biorących udział w Indywidualnym Programie Zatrudnienia Socjalnego, które nie mają innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego.

XI. KARTA DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. Poz. 1744 ze zm.). Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych, które oferowane są zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź domówienie tradycyjnej formy karty podlega opłacie.

Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składane są w formie papierowej lub w formie elektronicznej. W **2023 roku** zarejestrowano **250 wniosków** o wydanie Karty Dużej Rodziny, w tym 11 wniosków złożono elektronicznie, pozostałe w wersji papierowej. Zamówiono 218 kart tradycyjnych. Od 25 maja 2021r, po nowelizacji ustawy z dnia 15 kwietnia 2021r. o zmianie ustawy o Karcie Dużej Rodziny, że wszystkie aktywne Karty uzyskały formę elektroniczną. Każdy posiadacz aktywnej Karty (niezależnie czy posiadał Kartę w formie tradycyjnej, elektronicznej, czy obu) – może wyświetlać ją od 9 czerwca 2021r. w aplikacji mObywatel. Aplikacja mKDR zamknięta została z końcem czerwca 2021r.

Od początku trwania programu tj. od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2023r. łącznie **1041 rodzin** z terenu Gminy Porąbka może korzystać z przywilejów jakie daje Karta Dużej Rodziny.

Na realizację ww. programu w 2023 roku otrzymano dotację z budżetu państwa w wysokości **4 268,00 złotych**.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuję naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie

uczającej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczającej się **nie przekracza kwoty 674,00 zł.** W przypadku, gdy członkiem rodziny jest **dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności** kryterium dochodowe jest **powiększone do kwoty 764,00 zł.**

W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Dzięki systemowi „złotówka za złotówkę”, rodzice otrzymujący zasiłek rodzinny wraz z dodatkami po uzyskaniu przez członków rodziny dochodu powodującego przekroczenie ustawowego kryterium nie tracą prawa do świadczeń i mogą nadal je otrzymywać. Świadczenia wypłacane są wówczas w wysokości różnicy między przysługującą kwotą świadczeń, tzw. „łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami” a wysokością dochodu rodziny otrzymywanego ponad kryterium dochodowe. Wysokość świadczeń jest zatem pomniejszona o kwotę „przekroczenia kryterium dochodowego” pomnożoną przez liczbę osób w danej rodzinie.

Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami stanowi suma przysługujących danej rodzinie (lub osobie uczającej się) w danym okresie zasiłkowym:

- zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych zasiłków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które ustalane jest prawo do tych dodatków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego: z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania podzielonych przez 12.

Aby zasada „złotówka za złotówkę” mogła zostać zastosowana przez organ, kwota przekroczenia nie może być wyższa niż suma otrzymywanych świadczeń. Wyrównanie jest wypłacane, gdy jego wysokość jest wyższa lub równa 20 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych zasiłków rodzinnych z dodatkami w 2023 roku.

Tabela Nr 5 – Wypłacane zasiłki rodzinne z dodatkami w 2023 roku.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki rodzinne	431	6 334	394 714,70
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych			248 147 ,16
Razem				642 861,86

Źródło: opracowanie własne

W 2023 roku w ramach zasiłków rodzinnych wypłacono kwotę 642 861,86 zł., z czego 248 861,86 zł. wynosiły dodatki do zasiłków rodzinnych, co stanowi 38,6 % ogólnej sumy wypłaty zasiłków. Zauważyć należy, że dodatki do zasiłków rodzinnych stanowią ważną składową wypłacanych świadczeń.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych dodatków do zasiłków rodzinnych w 2023 roku.

Tabela Nr 6 – Wyszczególnienie dodatków do zasiłków rodzinnych wypłaconych w 2023r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	11	11	11 000,00
2	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	15	95	37 427,30
3	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	10	113	24 529,80
4	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	28	345	36 591,62

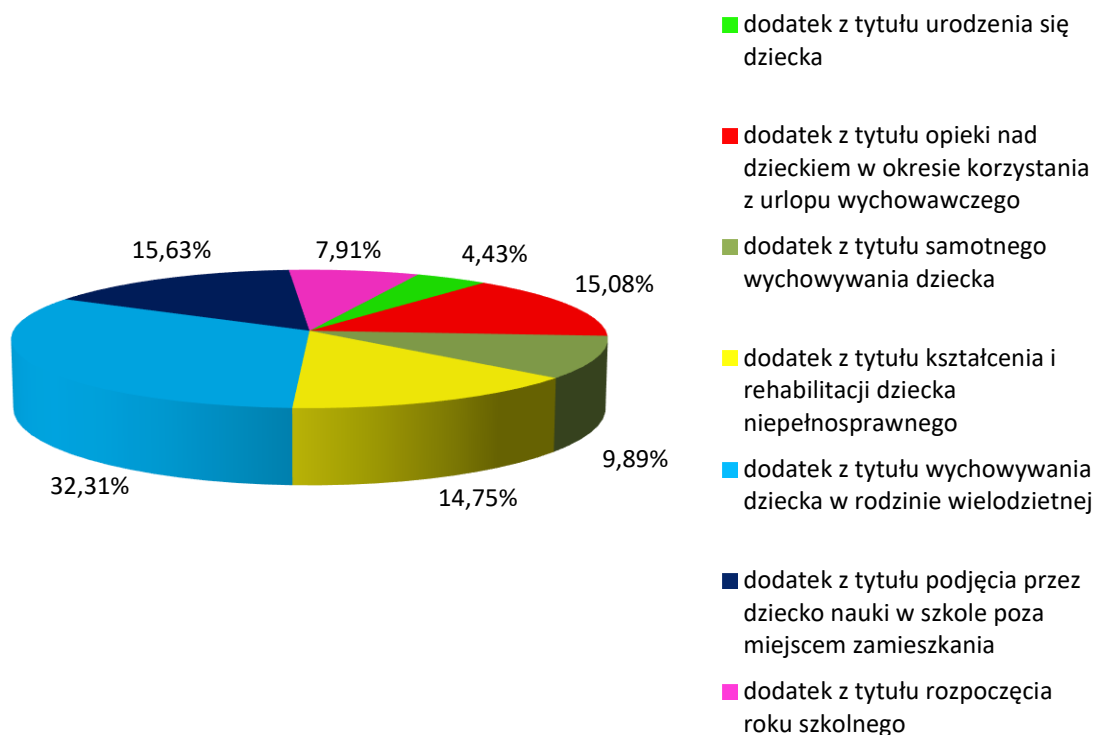
5	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	67	904	80 171,99
6	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	65	606	38 795,86
7	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	115	490	19 630,59
Razem				248 147,16

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na przedstawione powyżej dane liczbowe, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, zauważyć należy, że do najczęściej wypłacanych dodatków do zasiłku rodzinnego zaliczamy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, który pobrało 37 % ogólnej liczby rodzin pobierających zasiłki rodzinne. Drugim najczęściej udzielanym dodatkiem jest dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (21,5%), zaś na trzecim miejscu znajduje się dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (20,9%).

Analizując powyższe dane pod kątem kwot wypłaconych dodatków zauważyć należy, że największą wartość wypłaty wskazuje dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który stanowi 32,3% ogólnej wartości wypłaconych dodatków. Na drugim miejscu znajduje się dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (15,6%) zaś na trzecim, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (15,1%).

Ilustrację graficzną wypłaconych dodatków do zasiłków rodzinnych w 2023 roku w ujęciu procentowym prezentuje poniższy wykres.



Dodatki do zasiłków rodzinnych wypłacone w 2023 roku

Nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami podlegają zwrotowi. W 2023 roku osoby, które nienależnie pobrały ww. świadczenia dokonały ich zwrotu na kwotę **7 331,00 zł.**

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi **215,84 zł** miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom, jeśli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia i podjęcia się pracy zarobkowej. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi **620 zł miesięcznie**. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza **764 zł netto**.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce lub ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W **2023 roku** wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła **2458,00 zł miesięcznie**.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem będącym realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13. Zasiłek dla opiekuna dotyczy osób opiekujących się dorosłymi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności i przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi **620 zł miesięcznie**. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalone jest na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych świadczeń opiekuńczych oraz zasiłku dla opiekuna w 2023 roku.

Tabela Nr 7 – Wyplacane świadczenia opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna w 2023r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki pielęgnacyjne	294	3725	803 788,16
2	Świadczenia pielęgnacyjne	85	934	2 286 107,50
3	Specjalne zasiłki opiekuńcze	2	16	9 920,00
Razem				3 099 815,66

Źródło: opracowanie własne

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń związanych z niepełnosprawnością, gdyż stanowi aż 73,8% ogólnej sumy wypłaconych świadczeń. Na drugim miejscu znajdują się zasiłki pielęgnacyjne (25,9%), na trzecim specjalne zasiłki opiekuńcze (3,4%), zaś na ostatnim zasiłki dla opiekuna (0,3%).

Nienależnie pobrane świadczenia opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna podlegają zwrotowi. W 2023 roku osoby, które nienależnie pobrały ww. świadczenia dokonały ich zwrotu na kwotę **6 604,00 zł.**

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę nie przekracza **1922,00 zł netto**. Wysokość świadczenia wynosi **1000,00 zł** na jedno dziecko.

W **2023 roku** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla **57 rodzin** w łącznej wysokości **58 000,00 zł.**

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi **1 000,00 zł**. Świadczenie przysługuje przez okres :

- 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka,
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci,
- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci,
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci,
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

W **2023 roku** świadczenie rodzicielskie pobrało **26 osób** w łącznej wysokości **173 631,60 zł**.

5. Świadczenie „Za życiem”

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **4 000,00 zł** z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W **2023 roku** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce wypłacił **1 świadczenie „Za życiem”**.

6. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu.

W **2023 roku** opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne **za 44 osoby**, w tym za 43 osoby pobierających świadczenie pielęgnacyjne, za 1 osobę pobierającą specjalny zasiłek za łączną kwotę **328 548,12 zł**.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W **2023 roku** opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne **za 21 osób**, w tym za 19 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, za 2 osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy na łączną kwotę **46 156,86 zł**.

XIII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz. 1993 ze zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych, które na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd mają zasądzone alimenty, jednak nie otrzymują ich z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia,

- w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie do 30.09.2022 r. nie przekraczał kwoty 900,00 zł., a od 01.10.2023r. dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie (zgodnie z Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19.01.2023r. w/s wysokości kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dnia 1 października 2023r. (M.P. z 2023, poz. 121) nie przekraczał kwoty 1 209,00 zł.

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł. lub kwotę 1 209,00 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej.

W/w świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego.

W Gminie Porąbka ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych jak również pełnoletnie uczące się osoby uprawnione.

Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Porąbka w roku 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 7 – Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeniobiorców	Liczba wypłaconych świadczeń
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	27	Małoletnie osoby uprawnione 39	432
		Pełnoletnie uczące się osoby uprawnione 3	

Źródło: opracowanie własne

W 2023 roku ogólna suma wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **184 120,00 zł**.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1993 ze zm.) gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce, jako Organ Właściwy Dłużnika Alimentacyjnego prowadził, na terenie Gminy, postępowania wobec 47 dłużników z tego 27 postępowań prowadzone były na wnioski o podjęcie działań z Organów Właściwych Wierzyciela, które były kierowane do GOPS w Porąbce, pozostałe postępowania prowadzone były ze względu na realizację wypłaty świadczeń alimentacyjnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2023 roku dotyczyły w szczególności:

1. Ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika:

- wysłano 27 informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych opisujących ich sytuację rodzinną, dochodową, zawodową i zdrowotną oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, pozyskanych poprzez przeprowadzone wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe;
- wezwano 12 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, stawilo się 7;

2. Ścisłej współpracy gmin z komornikami:

- wysłano 38 informacji do Komorników Sądowych mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych,
- skierowano do komorników sądowych 27 wnioski dotyczące przyłączenia się do trwającego postępowania egzekucyjnego;

3. Aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych:

- zobowiązano 2 dłużników do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Z obowiązku tego wywiązali się wszyscy dłużnicy i wobec tych dłużników podjęto działania mające na celu aktywizację zawodową tj. wystąpiono z wnioskami do starosty o skierowanie ich do robót publicznych lub prac organizacyjnych na zasadach robót publicznych;

4. Złożenia przez gminę dłużnika do właściwej komendy policji zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego)

przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji:

– przekazano 25 wniosków, z czego toczących się postępowań jest 9, umorzonych i zawieszonych jest 16,

5. Wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych(art. 5 ust. 3 ww. ustawy):

– wydano 2 decyzje,

– skierowano 2 wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo nie alimentacji określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego (art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy),

1. Skierowanie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego (art. 5 ust. 3b pkt 2 ww. ustawy):

– skierowano 2 wnioski do starosty bielskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego;

6. Przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy:

– co miesiąc przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do pięciu biur informacji;

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Ogólna kwota zadłużenia na dzień 31.12.2023r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **3 234 818,43 zł** (w tym odsetki **967 065,35 zł**), z czego w 2023r. odzyskano kwotę **205 821,57 zł.** (w tym odsetki **90 060,52 zł.**)

Stan zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2021r. wynosi **264 341,60 zł.**, z czego w 2023r. odzyskano kwotę **1 697,60 zł.**

Nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. W 2023 roku osoby, które nienależnie pobrały świadczenia dokonały zwrotu ww. świadczeń na kwotę **647,86 zł.**

XIV. DODATKI DO ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA

DODATEK WĘGLOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym (t.j. Dz. U. z 2023 roku poz. 141 ze zm.) dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwu domowemu, w przypadku którego głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

W Gminie Porąbka w okresie od stycznia do grudnia 2023r. wypłacono **99 dodatków na kwotę 297 000,00 zł.**

DODATEK ELEKTRYCZNY

Zgodnie z ustawą z dnia 18 października 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. 2022 r. poz. 2127, z późn. zm.) dodatek elektryczny to jednorazowe świadczenie finansowe mające na celu wsparcie potrzeb grzewczych odbiorców w 2023 roku, dla których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna.

Dodatek elektryczny przysługiwał: odbiorcy energii elektrycznej, którego główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną (np. piec akumulacyjny, pompa ciepła). Warunkiem otrzymania dodatku jest, co do zasady uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do CEEB do 11 sierpnia 2022 r.

W Gminie Porąbka w okresie od stycznia do grudnia 2023r. wypłacono **15 dodatków elektrycznych** w łącznej wysokości **18 000,00 zł.**

REFUNDACJA PODATKU VAT ODBIORCOM PALIW GAZOWYCH

Refundacja podatku VAT od ceny gazu została uchwalona w ustawie z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z

sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 2687 ze zm.).

Refundacja dotyczy okresu od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Refundacja VAT przysługuje osobie w gospodarstwie domowym:

1. jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100 zł,
2. wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustala się na podstawie art.3 pkt 1 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

W Gminie Porąbka w okresie od stycznia do grudnia 2023r. wypłacono **125 świadczeń** na łączną kwotę **19 558,46 zł**.

XV. DODATEK OSŁONOWY

Zasady i tryb przyznawania oraz ustalania i wypłaty dodatku osłonowego regulują przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 169 ze zm.). Wymieniona ustawa weszła w życie 4 stycznia 2022 roku. Dodatek osłonowy jest świadczeniem pieniężnym, którego celem było zrekompensowanie rosnących cen nośników energii (gaz, prąd) oraz produktów żywnościowych.

Dodatek osłonowy przysługuje osobie w gospodarstwie domowym:

1. jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100 zł,
2. wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Dochód ustala się na zasadach określonych w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 3 pkt 1; t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 390 ze zm.).

Dodatek osłonowy był pomocą jednorazową przysługującą za 2022 rok i był wypłacany w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym:

gospodarstwo jednoosobowe – **400/500 zł***

gospodarstwo 2-3 osobowe – **600/750 zł***

W 2023 roku wypłacono jeden dodatek osłonowy na kwotę 500 ,00 zł.

XVI. PROGRAM „CZYSSTE POWIETRZE”

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną.

W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 54), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023r. poz. 390 ze zm.). Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce po uprzednim złożeniu wniosku.

W **2023 roku** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce wydał **114 zaświadczeń** o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

XVII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY OBYWATELOM UKRAINY

Konflikt zbrojny na terytorium Ukrainy spowodował lawinowy napływ na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli z tego kraju. Zasady i sformalizowane reguły określające pobyt na terytorium RP tej ludności, jak również reguły udzielania jej pomocy na różnych płaszczyznach życia społecznego reguluje ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.).

Każdy obywatel Ukrainy, który został wpisany do rejestru PESEL, na tzw. „start” otrzymał pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł** na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W **2023 roku** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce wypłacił jednorazowe świadczenie dla **13 osób** na kwotę **3 900,00 zł**.

Obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r., deklarując zamiar pozostania na terytorium RP oraz zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku poz. 2268 ze zm.). W tym zakresie zrealizowano:

1. Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach – Dla dzieci obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy Porąbka i kontynuujących naukę w szkołach i przedszkolach organizowano dożywianie. Pomocą tą objęto **6 dzieci**, którym sfinansowano żywienie w szkołach i przedszkolach na kwotę **5 152,50 zł**.
2. zorganizowano pogrzeb dla **1 obywatelki Ukrainy** zmarłej na terenie Gminy Porąbka. Łączny koszt zrealizowanego świadczenia wyniósł **3 996,00 zł**.
3. wypłacono zasiłek stały z tytułu niepełnosprawności dla **1 obywatelki Ukrainy** na łączną kwotę **3 692,90 zł**.
4. w ramach Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego objęto **6 obywateli Ukrainy** z terenu Gminy Porąbka, z czego **3 osoby** ukończyły uczestnictwo w Programie.

Na dzień **31 grudzień 2023r.** na terenie Gminy Porąbka mieszka 1 rodzina posiadająca status opiekuna tymczasowego.

Obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r., deklarując zamiar pozostania na terytorium RP oraz zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w zakresie świadczeń na zasadach i w trybie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 390). Liczbę rodzin i osób z Ukrainy korzystających ze świadczeń rodzinnych w Gminie Porąbka w roku 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 13 – Wypłacane zasiłki rodzinne z dodatkami UKR w 2023 roku.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki rodzinne	7	68	6 303,00
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych			1 258,00
Razem				7.561,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela Nr 14 – Wypłacane świadczenia opiekuńcze UKR w 2023 roku.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Świadczenie pielęgnacyjne	1	2	2 458,00
2	Zasiłek pielęgnacyjny			215,84
Razem				2 673,84

Źródło: opracowanie własne

W **2023 roku** opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne za **1 osobę** pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, na łączną kwotę **676,00 zł**.

Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy (którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na

terytorium RP), przysługiwało **świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w wysokości 40 zł. dziennie.**

Świadczenie jest przyznawane za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia, nie dłużej niż za okres **120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** i jest wypłacane z dołu.

Przedłużenie okresu wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni może zostać przyznane za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia następującym obywatelom Ukrainy:

- osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- osobom posiadającym dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności;
- osobom, które ukończyły 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni);
- kobietom w ciąży,
- osobom wychowującym dziecko do 12 miesiąca życia.

osobom samotnie sprawującym na terytorium RP opiekę nad trojgiem i więcej dzieci.

W okresie od 22.03.2022 roku do 31.12.2023, pozytywnie rozpatrzono 280 wniosków /310 obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami/ na łączną kwotę **1 233 640,00 zł.**

XVIII. PODSUMOWANIE

Głównym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przy tak różnorodnych kategoriach osób i rodzin wymagających wsparcia oferowana pomoc, wspieranie i łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin odbywa się nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin.

Ośrodek przywiązuje dużą wagę, do jakości udzielanych świadczeń i kwalifikacji pracowników. W 2023 roku pracownicy socjalni oraz asystent brali udział w szkoleniach,

konferencjach oraz w seminariach i warsztatach, by zapewnić wysoką jakość świadczonej pomocy. Obowiązek organizacji szkoleń dla tych grup zawodowych wynika z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podchodzimy do realizacji zadań profesjonalnie i z należytą starannością. Osoby i rodziny zgłaszające się o pomoc mogą liczyć na życzliwość pracowników oraz wszechstronną pomoc, adekwatną do oczekiwań i naszych możliwości.

Nasza działalność opiera się na posiadanych zasobach, wykwalifikowanej kadrze i profesjonalnym podejściu do realizowanych zadań. Każdy mieszkaniec gminy Porąbka, który zmagają się z problemami, z którymi nie może sobie sam poradzić, znajdzie tu życzliwe przyjęcie i profesjonalną pomoc. Staramy się, aby pomoc społeczna nie była kojarzona jedynie z wypłatą świadczeń finansowych. Rozwijamy naszą ofertę dla potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Podkreślić należy trudności związane z zatrudnieniem osób na stanowisku pracownika socjalnego czy też asystenta rodziny. Wynika to z bardzo trudnego charakteru pracy, wysokich wymagań jak również z niskich płac tych grup zawodowych.

Rok 2024 jest dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.